

Eindtijdbode

Jezus Christus en Dien gekruisigd

www.eindtijdbode.nl

De voetwassing in Bijbels licht

Een derde sacrament?

Nadat onze Heiland voor de laatste maal het Pascha gevierd had met de Zijnen, bij welke gelegenheid Hij het Heilig Avondmaal instelde, stond Hij op, deed water in een bekken en begon de voeten van Zijn discipelen te wassen:

2 *“Jezus, wetende, dat de Vader Hem alle dingen in de handen gegeven had, en dat Hij van God uitgegaan was, en tot God heenging, 4 Stond op van het avondmaal, en legde Zijn klederen af, en nemende een linnen doek, omgordde Zichzelf. 5 Daarna goot Hij water in het bekken (HSV: in de waskom), en begon de voeten van de discipelen te wassen, en af te drogen met de linnen doek, waarmee Hij omgord was.”* (Johannes 13:3-5, sv)

Dit gedaan hebbende, sprak Hij:

“Indien dan Ik, de Heere en de Meester, uw voeten gewassen heb, zo zijt gij ook schuldig, elkanders voeten te wassen.” (Johannes 13:14, sv)

Hieruit hebben sommigen afgeleid dat de voetwassing zoiets als een “derde sacrament” is en in bepaalde kerken wordt dit wassen van elkanders voeten nog altijd in letterlijke zin gepraktiseerd, wanneer men bijeenkomt. Naar onze mening is dit niet wat de Heer bedoelde. Sinds de Oude Bedeling plaatsmaakte voor de Nieuwe, is het dienen van God immers niet meer overwegend een zaak van uiterlijkheden! De tijd van de uitbeeldingen, de schaduwbeelden, is voorbij; **het**

gaat er nu om dat wij God dienen “in geest en in waarheid”:

- *“Maar de tijd komt en is er nu, dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid, want de Vader zoekt wie Hem zo aanbidden. God is Geest en wie Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid.” (Johannes 4:23-24) ¹*

3 Alleen voor het “treden in de gemeenschap met Jezus” en voor het “blijven in de gemeenschap met Jezus” zijn er nu nog begeleidende sacramenten – respectievelijk: de “doop” en het “Heilig Avondmaal” – maar voor het overige ligt **alle nadruk op het wézenlijke, het gééstelijke:**

- *“Want u bent niet tot een tastbare berg genaderd, en tot een brandend vuur, tot donkerheid, duisternis en stormwind.” ... “Maar u bent genaderd tot de berg Sion en tot de stad van de levende God, tot het hemelse Jeruzalem ² en tot tienduizendtallen van engelen, tot een feestelijke vergadering en de Gemeente van de eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, de Rechter over allen, en tot de geesten van de rechtvaardigen, die tot*

¹ Alle Bijbelteksten zijn **door mij** vermeld in de Herziene Statenvertaling / **HSV**, tenzij anders vermeld. (noot AK)

² Zie eventueel onze studie [“Het nieuwe Jeruzalem, de Bruid van het Lam van God, het lichaam van Christus”](#) van E. van den Worm. (noot AK)

volmaaktheid³ zijn gekomen.” (Hebreeën 12:18 en 22-23)

Niet voor niets is de Nieuwtestamentische eredienst een uiterst sóbere. **De prediking van het Wóórd staat centraal!** Naar ons inzicht heeft de Here Jezus met Zijn opdracht “elkanders voeten te wassen” – een handeling waarvoor het nodig is te “bukken” – “slechts” willen zeggen dat er in **4** Zijn Gemeente een geest van ware nederigheid, liefde en zelfverloochening moet heersen; een geest van “de één achte de ander uitnemender dan zichzelf”:

“Doet geen ding door twisting of ijdele eer, maar door ootmoedigheid achte de één de ander uitnemender dan zichzelf.” (Filippenzen 2:3, sv)

Jezus' liefde voor Zijn Gemeente

Teveel echter valt de nadruk doorgaans op dit navolgingsbevel (niet dat dit niet belangrijk zou zijn, maar een afglijden naar ongeestelijke en extreme standpunten is hierbij geen denkbeeldig gevaar). Ook als iemand de voetwassing per sé als een sacrament wil beschouwen, blijft toch als het allerbelangrijkste: de daad van Jezus Zelf te begrijpen en te doorgronden.

Wat is de betekenis van de voetwassing, niet als door ons te herhalen daad, maar als daad van

³ Zie eventueel onze studie “[De volmaaktheid in Christus, op aarde, in de eindtijd](#)” van E. van den Worm. (noot AK)

Jezus Zelf?

Om dit te weten te komen, zullen wij eerst het volgende moeten overwegen. De Bijbel toont ons dat Jezus Christus met innerlijke ontferming bewogen is over de “verlorenen”, de “schapen zonder herder”. Alzo lief had God de Zoon deze wereld, dat Hij Zichzelf voor haar wilde overgeven tot de dood aan het kruis. Maar **datgene wat ons in de Persoon van Jezus toch het meest treft, dat is Zijn liefde voor Zijn Gemeente**, voor Zijn “volgelingen”: “zoals ook Christus de Gemeente liefgehad heeft en Zich voor haar heeft overgegeven.” (Efeze 5:25b)

Het is geen oneigenlijke tegenstelling die wij hier naar voren brengen. Maar het wil ook niet zeggen dat er bij de Heer “*aanzien des persoons*” zou zijn. Gelóóf in Jezus Christus **als Redder en Zaligmaker** is echter nodig om ons van de “sfeer van Zijn algemene liefde” – voor de gehele wereld – over te brengen in de “sfeer van Zijn bijzondere liefde” – voor de Gemeente. Het verwondert ons niet, als wij Jezus horen bidden: “*Ik bid niet voor de wereld, maar voor hen die U Mij gegeven hebt (uit die wereld)...*” (Johannes 17:9b), maar dit impliceert wel dat Jezus’ bijzondere liefde uitgaat naar degenen die Hem aangenomen hebben (en die samengebracht zijn in dat lichaam dat wij kennen als “de Gemeente van Christus”).

Wandelende te midden van de kandelaren

Zo toont ook [Johannes 13](#) – dat gaat over de geschiedenis van de voetwassing – ons Jezus in Zijn grote liefde voor Zijn Gemeente (zo u wilt, voor Zijn discipelen). Maar, wat staat er nu precies in de (al eerder geciteerde) verzen van Johannes 13 vers 3 tot en met 5?

6 Toen Jezus Zich bewust was dat nu de gehele verantwoordelijkheid voor het verlossingswerk op Hem rustte en dat het uur nabij gekomen was dat Hij **de Verlosser** zou worden (vers 3), was het eerste wat Hij deed: Zijn discipelen dienen (vers 4). Daarmee maakte Jezus duidelijk dat Hij dit alles voor Zijn Gemeente zou doen en dat Zijn eerste zorg naar deze Gemeente uitging. De voetwassing is een daad waaruit Jezus' grote en bijzondere liefde voor Zijn Gemeente blijkt. Hij gaf Zich over voor Zijn Gemeente. Tegelijk echter toont de voetwassing wat Jezus doet, behalve Zijn bloed te storten, om die Gemeente **te bewaren en te heiligen**. En dit werk tot bewaring en tot heiliging is niet, zoals de kruisdood, een éénmalige zaak, maar iets waarmee Hij tot aan Zijn wederkomst bezig is. Het beeld van Jezus, rondgaande langs Zijn discipelen om hun voeten te wassen, doet ons denken aan Openbaring 1:13 en 2:1, waar Jezus staat en wandelt te midden van de 7 kandelaren:

- *“En te midden van de 7 kandelaren zag ik iemand Die op de Zoon des mensen leek, ge-*

kleed in een gewaad tot op de voeten, en op de borst omgord met een gouden gordel.” (Openb. 1:13 ⁴)

- *“Schrijf aan de engel van de gemeente in Efeze: Dit zegt Hij Die de 7 sterren in Zijn rechterhand houdt, Die te midden van de 7 gouden kandelaren wandelt.”* (Openb. 2:1 ⁵)

7 Evenals bij de voetwassing wordt dit ook hier de Heer gezien *“omgord”*, wat zeggen wil dat Hij arbeidende is.

De 7 kandelaren zijn volgens Openbaring 1:20 de 7 gemeenten die de Gemeente / Kerk van de gehele Nieuwe Bedeling ⁶ vertegenwoordigen, en in het bijzonder de Gemeente van de eindtijd:

“Het geheimenis (sv: de verborgenheid) van de 7 sterren die u in Mijn rechterhand hebt gezien, en van de 7 gouden kandelaren is: de 7 sterren zijn de engelen van de 7 gemeenten, en de 7 kandelaren die u hebt gezien, zijn de 7 gemeenten.” (Openb. 1:20 ⁷)

⁴ Voor meer UITLEG over dit vers, zie onze studie van Openbaring [“hoofdstuk 1”](#) van CJH Theys en/of [“hoofdstuk 1”](#) van E. van den Worm. (noot AK)

⁵ Voor meer UITLEG over dit vers, zie onze studie van Openbaring [“hoofdstuk 2”](#) van CJH Theys en/of [“hoofdstuk 2”](#) van E. van den Worm. (noot AK)

⁶ Nieuwe Bedeling = De tijdsbedeling van de Gemeente. De periode die de verhouding tussen God en mens NA Christus' (1ste) komst aangeeft. (noot AK)

⁷ Zie noot 4.

Johannes zag Jezus zoals Hij bezig is gedurende de gehele gemeentelijke tijdsbedeling, wandelende – door Zijn Geest – en werkende in het midden van Zijn Gemeente. Wát Hij doet, wordt ons hier niet met zoveel woorden gezegd, al begrijpen wij uit het feit dat Hij boodschappen doorgeeft aan Zijn Gemeente (zie Openbaring hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 ⁸) dat het iets met Zijn **Wóórd** te maken heeft. Maar de geschiedenis van de voetwassing schenkt ons meer licht in deze kwestie. **Tot op de dag van vandaag is onze Heer bezig om Zijn Gemeente te REINIGEN en haar te HEILIGEN** ⁹, zo leren wij hier, om haar “onberispelijk te bewaren tot Zijn wederkomst”:

- *“En moge de God van de vrede Zelf u geheel en al HEILIGEN, en mogen uw geheel oprechte geest, de ziel en het lichaam onberispelijk bewaard worden bij de (weder)komst van onze Heere Jezus Christus.”* (1 Thessalonicenzen 5:23)

Het waterbad van het Woord

Wij ontvangen ook nog een aanwijzing omtrent de “aard” van deze reiniging. Het betreft een

⁸ Voor tekst en UITLEG van deze hoofdstukken, zie noot 5 en onze studie van Openbaring “[hoofdstuk 3](#)” van CJH Theys en/of “[hoofdstuk 3](#)” van E. van den Worm. (noot AK)

⁹ Zie eventueel onze studie “[Heiligmaking](#)” van E. van den Worm. (noot AK)

“aanvullende reiniging”, van de voeten alleen:

“Jezus zei tegen hem (= Petrus): *Wie gebaad heeft (sv: gewassen is), heeft slechts nodig dat zijn voeten worden gewassen, want hij is al geheel rein. En u bent rein, maar niet allen.*” (Johannes 13:10)

Wij kunnen hier dus geen verwijzing naar de reiniging door het bloed van Jezus uit aflezen. Wat voor een reiniging hier dan wèl bedoeld wordt, worden wij gewaar, wanneer wij Efeze 5:25-27 lezen:

- “Mannen, heb uw eigen vrouw lief, zoals ook Christus de Gemeente liefgehad heeft en Zich voor haar heeft overgegeven, **26** opdat Hij haar zou **heiligen**, door haar te reinigen met het waterbad door het Woord, **27** opdat Hij haar in heerlijkheid voor Zich zou plaatsen, een Gemeente zonder smet of rimpel of iets dergelijks, maar dat zij heilig en smetteloos (sv: onberispelijk) zou zijn.”

Efeze 5:25 haalden wij ook al eerder aan. Maar merk nu op welk een parallelie er is tussen Johannes 13:3-5 en Efeze 5:25-26. Het waterbekken van Johannes 13:5 is een verwijzing naar het “waterbad” van Efeze 5:26!

Nadat de Heer Zich voor Zijn Gemeente heeft overgegeven en haar met Zijn bloed heeft rein gewassen, is Hij doende om haar te heiligen en te reinigen “met het waterbad door het Woord”! Dit is de betekenis van de voetwassing! Tot op

de dag van vandaag gaat de Heer nog altijd langs bij Zijn discipelen met de “waterbak met het water des Woords”. En deze **reinigingsarbeid door het Woord** zal in de laatste dagen tot resultaat hebben, dat er een volmáákte Gemeente zal zijn, **de Bruidsgemeente** (zie Efeze 5:26)

“U bent al rein vanwege het woord dat Ik tot u gesproken heb”, zegt Jezus in Johannes 15 vers

103. Hoe wordt deze waarheid door de mens verdoezeld, wanneer hij de voetwassing slechts beschouwt als een door mensen te herhalen ritueel, waaruit nederigheid en onderdanigheid blijkt! Ja, de voetwassing wordt tot op de dag van vandaag herhaald en gekend in de Gemeente van Christus, maar niet als een wassing met gewoon “aards” water, maar als een voort-durende en voortgaande **reiniging door het Woord van God**, als blijk van Jezus’ bijzondere liefde voor Zijn Gemeente. Laat dan niemand zo dwaas zijn als Petrus aanvankelijk was, die zich aan deze reiniging wilde onttrekken (zie Johannes 13:8 ¹⁰), maar laat ons Jezus gelegenheid geven om door Zijn Woord **ons allen te brengen tot de volmaaktheid in Hem.**

H. Siliakus

Uit: Tempelbode, nov. 1982

Digitaal uitgewerkt door A. Klein

¹⁰ Johannes 13:8, “Petrus zei tegen Hem: U zult mijn voeten in der eeuwigheid niet wassen! Jezus antwoordde hem: **Als Ik u niet was, hebt u geen deel met Mij.**”